

Biblioteca Provincial

CORREOS ESPAÑA
1

INCA
26 OCT 25
PALMA
MAYORCA

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VI: NÚM. 134

SETMANARI MALLORQUI
Inca, 24 Octubre de 1925

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

“LA CONSTANCIA”

La setmana passada, la societat del socós mutual, «La Constància», va canviar de domicili per la força imperiosa de la reforma de la Plaça Major. Això nos dóna motiu per parlar un poc d'ella, ja que la seva acció social ha estat importantíssima a dins Inca, durant coranta anys.

Se fundà l'any 86 del sigle passat, o siga fa 39 anys. Va esser la primera societat que establí el socós mutual i la iguala de metge per les famílies dels socis. La seva actuació va causar una gran sorpresa en el poble, que vegé, en «La Constància», un gran baluart de defensa contra la desgràcia i la malaltia en les cases pobres; i així fonc que tothom s'hi tirà, logrant tenir, dins poc temps, moltíssims de socis; quines quotes feien augmentar els caudals, a pesar de correspondre, religiosament, en les dietes dels malalts i demés atencions. La cosa marxava!

Foren sos principals fundadors l'Amon Guillerme Mora, l'Amon Gabriel Guasp, Mestre Bartomeu Fiol, Mestre Vicens Caimari, Mestre Llorenç Fluxà i altres. Son primer President fou En Mora, iniciador de la societat, i el conserge, En Fluxà, que encara exerceix tal conserjeria.

La fundació i la vida de «La Constància» jo no la puc contar a pedres menudes, per no haver conviscut amb ella ni amb los seus homes, de qui me separava una ad-

mósfera de ideas espirituals, en més o manco intensidat segons les actuacions que tenia. Sols he vist son funcionament de lluny, però un sol detall demostra la forta curolla dels seus fundadors per la plasmació de s'estimada societat, i és que, an el principi que encara no tenien moblatge, cada soci portà de casseva una cadira per seure.

En temps de la Guerra de Cuba, alguns de la Junta eren partidaris de fer un gran donatiu no sé per quina necessitat. La proposta motivà grossa revolta entre els socis, que donà per resultat el repartiment de 10.000 pessetes dels fondos, entre els associats. Allò fonc una becada que tothom ha regonegut, quant aquesta cantidat era una basse no despreciable per la adquisició d'un edifici propi, quina necessitat mai s'ha sentida tant fonament com avui, que ha tengut que passar a una forana per no trobar casa de lloguer, edequada, al centre de la ciutat.

Després vengué per la societat una decadència notable, sinó en la desminuació de socis, al menys era ben vistable en la vida social de la casa. En tal estat, fonc cridat a la presidència don Joan Coli, que amb el seu bon tracte i amb ses moltes relacions i amistats logrà un nou floriment social que se consolidà en la renovació de sa regència presencial. Si mal no recort, durant aquesta gestió, và desaparèixer de sa Biblioteca moltitut de llibrets procedents de

la casa Mauci, que eren pesta cernuda.

L'actual president, don Miquel Beltrán, va establir-hi un equip de futbol, titulat: «Club Constància», que li ha donat molta importància i animació.

Segurament, «La Constància», no ha tengut cap temporada millor que la d'avui; compte en 1054 socis; i tot pagant les iguals als metges i les dietes als malalts, té en reserva unes trenta mil pessetes. Li ha estat un contratemps la mudada de casa; però això no efectarà en res el bé social que fa amb el socós mutuo, puix podrà, aiximateix, seguir en la seva tasca humanitària.

M. D.

EL GITANO

Un rival al joc de daus
no l'ha trobat mai la Reina;
fortuna i amor al joc
no hi ha qui'n tinga com ella.

Orfaneta era a tretze anys,
als catorze ja era reina,
i als quinze amb els daus resol
les qüestions de pau i guerra.

L'hermosa filla de reis
està enujada i frenètica,
cap príncep ni cavaller
demana jugar amb ella;
com són tants els que ha empobrit,
un de nou en và n'espera.

Un Gitano ara ha arribat
proposant-li una juguesca,
du'l calçat de la guineu,
el pit nu i nua la testa.

—¿Quin tresor tens per jugar?—
li pregunta la Primcesa,
—Tot ho tinc, no'm falta res,
que la terra és tota meva:
per taulada'l firmament,
sol i lluna per llanternes,
els boscos ombrius per llar,
i per llit les plantes verdes.—

Tota la cort riu que riu,
i riu que riu diu la Reina:

— Per quan tot ho hanràs perdut,
en penyora't prenc la testa.

—I per quan t'hauré guanyat
or, palaus i diademes,
prenc per penyora un petó
de tos llavis de rosella.—

Tota la cort riu que riu,
lo daus a saltar comensen
i per cop primer avui
son contraris a la Reina.

—¡Patges, porteu punyats d'or
porteu-lo a vaxells i gerres!—
I els daus van saltant, saltant,
i perdent, perdent, la Reina.

Els patges venen i van
portant de nou gerres plenes,
i saltant van sempre'ls daus
i la Reina perdent sempre,

En và demana rius d'or,
s'han buidat vaxells i gerres!
i el Gitano riu que riu
i l'ira a la Reina ofega,

Quan al palau falta l'or,
juga joies i diademes
i els vells blasons i estandarts
que recorden les poesies
d'una nissaga de reis...
i va perdent, perdent sempre!

Ja s'ha jugat el palau,
ja no té res més per perdre;
i's juga'l primer petó
de sos llavis de rosella.

El Gitano l'ha guanyat
i llensant els daus s'axeca;
i agafa les gerres d'or
i les joies i diademes
i els vells blasons i estandarts,
i pel finestral ho llensa,

Pobrets d'aquests encortons,
parí-vos-ho i feu-ne festa!
jo no decessito res,
que la terra és tota meva.
Per teulada tinc el cel,
sol i lluna per llanternes,
per llar los boscos ombrius,
i per llit les planes verdes,

Per ser tan rei com un rei
fins fins un petó de Reina,

A. MESTRES.

LLIBRE D'AMIC I AMAT

DEL BEAT RAMÓN LULL

(Versió al llenguatge vivent).

61 Demanaren a l'Amic a on començaren primerament ses amors. — Respongué que en les nobleses de son Amat; i que d'aquell començament se inclinà a estimar, com a si mateix, son proïsme, i desamar engany i mentida.

62 Diques, foll, si et desamava tot Amat ¿que faries? Respongué i digué que l'amaria més, per no morir; perquè desamor és mort i amor és vida.

63 Demanaren a l'Amic quina cosa era perseverància. — I digué que era benaurança i tribulació en l'Amic perseverant en l'amar; honrar i servir l'Amat amb fortitut, paciència i esperança.

64 Digué l'Amic a son Amat que'l pegàs del temps que l'havia servit. Comtà l'Amat els penaments, els desigs, els plors, els perills, els treballs que havia sostenguts son Amic pel seu amor; i afegí l'Amat en aquell compte, l'eternal benaurança; i se donà a si mateix en paga a son Amic.

65 Demanaren a l'Amic que cosa era benaurança. = Respongué que desgràcies sostengudes per amor. = Digués, foll, que cosa és desgràcia? = Respongué: Recordança de les deshonors fetes a mon Amat digne de tots honraments. = I encara li preguntaren: Que cosa és missèria? = I respongué; complir en aquest món els propis desigs, perquè a breus delictes segueixen torments perpetuats.

66 Remirava l'Amic un lloc on havia vist son Amat i deia: = ¡ Ah lloc que'm representes les belles costums de mon Amat! diràs a mon Amat que jo sostenc per la seva amor treballs i tribulacions. = Respongué el lloc; Quand en mi era ton Amat, sofria pel la teva amor majors treballs i tribulacions que tots els altres treballs i les altres tribulacions que l'amor pot donar als seus servidors.

67 Deia l'Amic a son Amat; tu ets tot, i per tot, i en tot, i amb tot. A tu me vull donar tot per tal que t'haja tot i m'hages tot a mi. = Res-

pongué l'Amat: No me pots haver tot, sens que tu no sigues tot meu = I digué l'Amic: Hages-me tot a mi i jo tot a tu. Respongué l'Amat: Si tu me tens tot, ¿que tindrà ton fill, ton germà, ta germana i ton pare? = Digué l'Amic: Tu, Amat, ets tal tot, que pots abundar i esser de tots i de cadescú, dels qui es donen tot a tu.

Vida Municipal

De la festa de la Raça. — El Sr. Governador civil d'aquesta província, Ilm. D. Josep Perez Garcia Arguelles, ha dirigit una comunicació a nostre Batle, que diu així: «B. L. M. al Sr. Alcalde de Inca, y se complace en felicitarle, asi como a las Autoridades y al pueblo, por los solemnísimos actos realizados con motivo de la Fiesta de la Raza, inspirados en el más acendrado españolismo, y con los que se rindió justo homenaje al incomparable Ejército de Marruecos, en demostración del insuperable patriotismo de ese entusiasta pueblo.»

Multes governatives — Durant el mes en curs, el Sr. Batle ha imposat les següents multes:

Una de 125 pessetes a l'amo d'un porc gràs per haver lo fet matar clandestinament, o sia, sense inspecció sanitària i defraudant l'arbitri municipal

Una de 25 pessetes an el matador que sacrificà l'esmentat porc desobeint les ordres de l'Autoritat. (Aquets fets foren denunciats p'el Cap de la guardia municipal).

I un altre multa més important imposada a un vesí, resolguent un expedient sobre introducció de saïm i defraudació del corresponent arbitri.

(Aquesta defraudació fou denunciada per l'inspector Sebastiá Beltrán)

La reforma de la Plassa Mayor. — L'arquitecte municipal ha acabat el projecte de dita reforma, que consistirà en fer desaparèixer l'illeta de c'an Janer, i gran part de la casa de ca s'Escolana, i de les que estan davant aquesta en el carrer de Mesones.

Falta ara que fase el pressupost de la reforma i la memòria de la mateixa, lo qual se li ha recordat p'el Sr. Batle, amb el fi de poder exposar-ho an el públic.

La societat «La Constància» ha dextat la casa que habitava a la Plassa Major, amb motiu d'haver se d'esbucar la casa que ocu-

pa la drogueria Janer, i haver de passar la drogueria a la casa primerament esmentada.

El carrer de la Murta.—Dia 20 del corrent s'acabà l'esbucar la casa de C'as Confité, desaparequent la cantonada que tanta nòsa feia per la circulació de persones i vehícols.

S'ha comensat l'enderrocament de la part veia de la casa de Joan Llompert, puix, l'Ajuntament ha vengut a un acort amb aquest propietari.

Seguexen les gestions amb alguns dels restants.

Cronica d'Inca

Dia 21,— Encara es segueix la costum de fer músiques els fadrins a ses atlotes la nit de les verges. Anit passada pels nostros carrers s'en feren bastantes i de distintes maneres. Un estol de revetlers en feien amb un grafonón... Mirau que és molt fer serenates en maquinal! Així no es passa pena fer galejar la veu en la tonada de belles cançons o sonat esturments amb habilitats personals, sino que es confia les emocions extètiques, d'amor i simpatia, a una màquina, com si diguessem: a música de manubi!

Amb motiu de tal festa les escoles de nines amb ses mestreses han organizades expedicions a punts senyalats de Mallorca; bastants d'estols d'atlotes han sortit a fer un dia de camp; fins a algún taller o fàbrica hi hagut vaga de verges.

Les costures de nines de Llubí, de passada venguent de Massanella, s'aturaren a cantar festives cobles davant el seller Can Xà, per obsequià la familia i les germanes d'una de ses mestreses, sor Catalina de Sta. Magdalena, Galf.

—La senyora Vidua de don Manuel Plaza, ens participa que en la seva sastreria ha rebut les novetats de l'hivern, per trajés de paisà i militar.

Es una casa que hu fa molt bé per tenir un expert tallador que té bon ull i fila prim. Si anau no vos ne penadireu.

Està: Cadena de Cort, cantonada en Santa Eulària, a Ciutat.

—Hem tengut el gust de saludar el nou Notari de Seuva, don Adrià Alvarez i Paz, que ha prèss possessori de la Notaria

que té establerta en carrer de la Església «Can Costerí» de l'esmentada vila.

Desitjam al nou Notari moltes prosperitats en la seva professió.

DON JERONI MASSANET

El valent batallador per la causa del civisme don Jeroni Massanet està tancat dins la pressó, sufrint un arrest per un escrit que va publicar damunt «La Vanguardia Balear».

Nosaltres no hem seguit el procés ni fins i tot sabriem donar raó de que es tracta; de totes maneres creim que el senyor Massanet és un homo honrat, que si té un defecte és, de massa zel que té per establir el reine de l'orde, de la dretura i civilitat. Per això sentim fundament que per una bona causa, en concepte general, haja caigut damunt ell un procés i la pressó.

Quant nostro Director sufrí presecussió per la justícia, el senyor Massanet ens visità i estigué a nostre costat, just és que avui facem públic nostra estimació i simpatia al presoner de la noble causa del civisme.

† NOSTROS AMICS DIFUNTS

En la vila de Muro ha mort a una edat avançada don Miquel Lloret, sogre de nostros amics don Francesc Ferrer, d'Inca, i don Vicens Bennassar, Cap de la estació telegràfica d'aquell poble.

El difunt era un senyor molt respectable pel seu caràcter bondadós, la seva honradès i religiositat.

Rèbia sa distingida familia nostro sentit condol i descans en pau l'ànima del difunt, per qui adressam oracions.

LLIBRES PROPIS DEL MES DE NOVEMBRE EXISTENTS EN NOSTRA LLIBRERIA

Consol des Difunts o Mes de ses Animes, compost per D. Rafel Barrera Pvre. (Dues ptes.)

Mes de les Animes o sia el mes de Novembre dedicat a la devoció de les ànimes del Purgatori (Extret del Devocionari Parroquial) Dues pessetes,